Ģikšos pārrunāta Amatas pagasta attīstība un paveiktie darbi

Ceturtdien, 29. oktobrī, Amatas Kultūras centrā Ģikšos Cēsu novada pašvaldības vadība tikās ar Amatas pagasta iedzīvotājiem, lai informētu par paveikto, pārrunātu aktuālos jautājumus un iepazīstinātu ar turpmākajām attīstības iecerēm. Domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs sniedza ieskatu pašvaldības ieguldījumos, īstenotajos projektos un plānotajos darbos Amatas pagastā.

Tikšanās laikā pašvaldības pārstāvji informēja par ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošanu, paveikto izglītības jomā, komunālo pakalpojumu nodrošināšanu un iedzīvotāju iniciatīvu atbalsta iespējām. Tāpat iepazīstināja ar iecerēm Ģikšos – patvertnes izbūvi un dzīvojamo telpu sakārtošanu sociālo pakalpojumu vajadzībām, kā arī M. Vanagas muzeja attīstības plāniem.

Sarunas turpinājumā sniegtas atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem par veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, skolēnu pārvadājumu organizēšanu un vēja elektrostaciju parku attīstības iecerēm Cēsu novadā. Domes priekšsēdētāja vietniece Inese Suija-Markova skaidroja arī teritorijas plānojuma izstrādes gaitu un pašvaldības pieeju vēja enerģijas attīstības nosacījumu noteikšanai.

Ceļu un ielu kvalitāte pēc atjaunošanas darbiem

Atjaunoto ceļu Rencēni–Zāģeri un atjaunotās Ģikšu ciema ielas ekspluatācijā plānots nodot šogad. Būvuzraugs ir informēts par konstatētajām nepilnībām. Savukārt ceļa malās izbūvētie grāvji atbilst Latvijas Valsts ceļu noteiktajam standartam.

Pēc ceļa nodošanas ekspluatācijā sāksies piecu gadu garantijas periods. Šajā laikā konstatētās nepilnības novērsīs būvnieks par saviem līdzekļiem, pašvaldībai papildu finansējums tam nebūs jāiegulda.

Pirmajos mēnešos pēc ceļa izbūves tā segums vēl var mainīties, jo no tā pakāpeniski izskalojas māla daļiņas, kas radušās būvniecības procesā. Tas ir dabisks process, kas novērojams šajā periodā.

Ūdensapgāde un siltumapgāde

Pašvaldības izpilddirektore Līga Medne informēja par ūdensapgādes, siltumapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem Amatas apvienības teritorijā.

No 2027. gada 1. janvāra sāksies ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodošanas process SIA "Vinda". Ir uzmērīti ūdensvada un kanalizācijas tīkli.

Tuvojoties ūdenssaimniecības līgumu pārslēgšanas periodam, katrā pagastā tiks organizētas tikšanās ar SIA "Vinda" pārstāvjiem, lai iedzīvotājus informētu par līgumu pārslēgšanas kārtību.

Ir pieaudzis arī siltumapgādes tarifs, ko galvenokārt ietekmējis energoresursu cenu kāpums. Šķeldas cena pieaugusi par vairāk nekā 30 %, savukārt kurināmo granulu cena – pat par vairāk nekā 100 %. Pašvaldība šogad rūpīgi izvērtēja iespējas ierobežot tarifa pieaugumu, lai mazinātu izmaksu slogu iedzīvotājiem.

Par ģimenes ārsta prakses un aptiekas atvēršanas iespējām Ģikšos

Amatas apvienības pārvaldes vadītāja Elita Eglīte skaidroja, ka pašvaldība var aicināt ģimenes ārstus un aptieku pakalpojumu sniedzējus izvērtēt iespēju sākt darbību Ģikšos, taču lēmums par prakses vai aptiekas atvēršanu ir pašu uzņēmēju ziņā. Šobrīd nav plānots atvērt aptieku Ģikšos.

Savukārt ģimenes ārsta prakses izveidei būtisks nosacījums ir pacientu skaits – nepieciešami vismaz 600 reģistrēti pacienti, lai ārsts varētu nodrošināt prakses darbību.

Par vēja elektrostaciju parku būvniecības iecerēm

Sarunu vakarā tika uzdoti jautājumi par vēja elektrostaciju parku būvniecības iecerēm Cēsu novadā. Domes priekšsēdētāja vietniece Inese Suija-Markova norādīja, ka pašlaik novadā ir pieteiktas trīs vēja parku attīstības ieceres, kas atrodas dažādās izpētes stadijās. Viņa uzsvēra, ka neviena no tām vēl nav sasniegusi būvniecības stadiju un pašvaldība nav pieņēmusi lēmumus par šo ieceru akceptēšanu.

- SIA “Nītaure Green Energy" VES parka “Nītaure" būvniecības iecere Amatas, Nītaures, Skujenes un Zaubes pagastā, Cēsu novadā. Ietekmes uz vidi novērtējuma process sākts 2024. gadā, un tas joprojām turpinās. Attīstītājs pašlaik ir apturējis ieceres virzību, sekojot līdzi pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādei un tajā paredzētajiem ierobežojumiem. Pēdējā tikšanās pašvaldībai ar attīstītāju notika 17. septembrī.
- SIA “Lat Eco Energy” iecere – tā aptver līdzīgu teritoriju kā Nītaures vēja parka iecere. Projekta virzība pašlaik ir apstājusies, jo attīstītājam nav izdevies vienoties ar zemes īpašniekiem. Kopš 2024. gada pašvaldībai ar uzņēmumu nav bijusi saziņa.
- SIA "Vindr Latvia" iecere – Norvēģijas kapitāla uzņēmums izpētei pieteicis vēja elektrostaciju izvietošanu Zaubes, Skujenes, Vaives un citu apkārtnes pagastu teritorijās. Notiek gatavošanās ietekmes uz vidi novērtējuma procesam, un pirmās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes provizoriski plānotas šā gada decembrī. Pašvaldība izvirzījusi nosacījumu sanāksmes organizēt divās vietās, lai iesaistītu gan Amatas apvienības, gan Vaives pagasta iedzīvotājus.

Pašvaldība ir pieņēmusi būtiskus lēmumus par vēja enerģijas attīstības nosacījumiem Cēsu novadā. Lai noskaidrotu Cēsu novada iedzīvotāju viedokli par vēja parku attīstību, 2025. gada aprīlī un maijā pašvaldība organizēja publisko aptauju par teritorijām, kurās būtu nosakāmi vēja elektrostaciju būvniecības ierobežojumi. Aptaujā piedalījās 830 respondenti, no kuriem 84 % neatbalstīja vēja elektrostaciju būvniecību.

Aptaujā varēja piedalīties Cēsu novadā deklarētie iedzīvotāji un nekustamo īpašumu īpašnieki. Dalībnieku atbilstība tika pārbaudīta, salīdzinot datus ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datubāzē pieejamo informāciju, tādējādi nodrošinot, ka aptaujā piedalās tieši ar novadu saistīti cilvēki.

Aptaujas rezultāti tika izmantoti kā viens no datu avotiem vēja enerģijas attīstības nosacījumu izstrādē un iekļaušanā topošajā Cēsu novada teritorijas plānojumā.

Teritorijas plānojuma 2. redakcija šobrīd ir izstrādes stadijā. Pēc tās sagatavošanas dokuments tiks nodots atkārtotai publiskajai apspriešanai, kas paredzēta šī gada nogalē vai nākamā gada sākumā.

Iedzīvotāji aicināti sekot līdzi abiem procesiem – konkrēto vēja parku ieceru ietekmes uz vidi novērtējumam un jaunā teritorijas plānojuma izstrādei. Ietekmes uz vidi novērtējuma laikā būs iespēja iepazīties ar pētījumu rezultātiem, izvērtēt piedāvātos risinājumus, iesniegt argumentētus iebildumus un piedalīties sabiedriskajās apspriešanās.

Sarunas noslēgumā tika uzsvērts, ka pašlaik nav pamata uzskatīt, ka kāda no vēja parku iecerēm Cēsu novadā jau būtu apstiprināta. Vienlaikus attīstītāji savas ieceres nav pilnībā atmetuši, tāpēc pašvaldība turpina sekot līdzi to virzībai.

Atgādinājumi par pieteikšanos nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumiem

Atbildot uz iedzīvotāju jautājumu, kāpēc pašvaldība nevarētu īsziņā vai e-pastā atgādināt par nepieciešamību iesniegt pieteikumu nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu saņemšanai, tika skaidrots, ka pašlaik pašvaldībai nav šādas automatizētas sistēmas.

Nodokļa atvieglojumu saņēmēju loks ir plašs – daudzbērnu ģimenes, maznodrošinātas un trūcīgas personas, politiski represētās personas, personas ar invaliditāti un citas iedzīvotāju grupas. Turklāt katram nodokļu maksātājam var būt atšķirīga situācija, tāpēc nav vienotas datubāzes un algoritma, kas ļautu automātiski noteikt, kam un kad jānosūta atgādinājums.

Pašvaldība šādu iespēju nākotnē neizslēdz, taču pašlaik individuālu atgādinājumu nosūtīšanu nodrošināt nevar.

Sabiedriskā transporta reisu biežums un autobusu noslodze

Atbildot uz iedzīvotāju jautājumu par lielo autobusu biežo pārvietošanos Cēsu virzienā, tostarp gadījumiem, kad vairāki autobusi seko cits citam un šķietami brauc ar nelielu pasažieru skaitu, tika skaidrots, ka autobusu kustības grafiki un maršruti ir saistīti ar plašāku pārvadājumu loģistiku.

Autobusi neveic tikai konkrētajā teritorijā redzamos reisus – tie pārvadā arī skolēnus un citus pasažierus dažādos maršrutos, piemēram, starp Nītauri un Skujeni. Tāpat jāņem vērā, ka autobusiem un to vadītājiem nepieciešams nokļūt pārvadātāja bāzes vietā Cēsīs, kur tiek veikta transportlīdzekļu uzpilde, mazgāšana un tehniskā apkope, kā arī citas ikdienas darbības. Tāpēc atsevišķos laikos var rasties iespaids, ka vairāki autobusi vienlaikus brauc vienā virzienā.

Kā viens no iespējamiem risinājumiem nākotnē tika minēts transports pēc pieprasījuma. Šāda pakalpojuma modelis pašlaik tiek attīstīts – tas paredzētu iespēju iedzīvotājiem iepriekš pieteikt braucienu, sazinoties ar pakalpojuma sniedzēju, piemēram, lai no attālākas apdzīvotas vietas nokļūtu Cēsīs.

Skolēnu nokļūšana uz izglītības iestādēm

Sarunu vakarā tika pārrunāti arī skolēnu pārvadājumu organizēšanas izaicinājumi.

Tika skaidrots, ka viens no izaicinājumiem skolēnu pārvadājumu organizēšanā ir atšķirīgais mācību stundu sākuma laiks novada izglītības iestādēs. Daļā skolu mācības sākas plkst. 8.10, citās – plkst. 8.30 vai 9.00. Šāda atšķirība apgrūtina sabiedriskā transporta maršrutu plānošanu un autobusu kustības grafiku pielāgošanu skolēnu vajadzībām.

Lai efektīvāk organizētu skolēnu pārvadājumus un plānotu sabiedriskā transporta

maršrutu tīklu, pašvaldība ar Izglītības pārvaldi pārrunā iespēju panākt vienošanos par vienotu mācību sākuma laiku visās novada skolās. Tas ir sarežģīts jautājums, jo katrai izglītības iestādei ir savs stundu saraksts, pedagogu darba organizācija un citi apstākļi, kas jāņem vērā.

Civilās aizsardzības pasākumi un iedzīvotāju gatavība krīzes situācijām

Atbildot uz jautājumu par pašvaldības plāniem iedzīvotāju informēšanai un rīcību dažādās krīzes situācijās, tika skaidrots, ka Cēsu novadā pakāpeniski tiek attīstīta civilās aizsardzības infrastruktūra. Katras apvienības pārvaldes teritorijā iecerēts izveidot vienu noturības punktu – aprīkotu ēku, kurā krīzes situācijā ģenerators nodrošinās iespēju iedzīvotājiem uzlādēt telefonus un citas ierīces. Tur būs iespējams arī saņemt aktuālo informāciju un nepieciešamo atbalstu.

Tika uzsvērts, ka noturības punkti nav pielīdzināmi patvertnēm, bet gan paredzēti iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanai elektroapgādes un sakaru traucējumu vai citu krīžu laikā. Atsevišķās vietās paredzēts nodrošināt arī papildu sakaru iespējas.

Nītaurē paredzēts izveidot galveno noturības punktu, kurā krīzes situācijās būs pieejams stabils interneta pieslēgums saziņai un informācijas apmaiņai. Nītaure izvēlēta stratēģiski nozīmīgās atrašanās vietas dēļ – tā atrodas teritorijas vidusdaļā, un tur pieejama degvielas uzpildes stacija, kas krīzes situācijā varētu nodrošināt arī degvielas pieejamību. Tāpat Nītaurē atrodas Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs, kas ļautu nodrošināt plašāku pakalpojumu un informācijas pieejamību iedzīvotājiem.

Sarunā tika akcentēta arī katra iedzīvotāja individuālā atbildība par savu un ģimenes drošību. Iedzīvotājiem jābūt gataviem pirmajām 72 stundām krīzes situācijā, kad palīdzība var nebūt uzreiz pieejama. Tas nozīmē laikus sagatavot nepieciešamās pārtikas un ūdens rezerves, medikamentus, apgaismojumu un citas pirmās nepieciešamības lietas.

Tāpat iedzīvotāji tika aicināti aktīvāk iesaistīties civilās aizsardzības jautājumos. Arī iedzīvotāju padomes un kopienas var īstenot izglītojošus projektus, organizēt praktiskas mācības un apgūt pirmās palīdzības sniegšanu, ugunsdzēsības aprīkojuma lietošanu un citus krīzes situācijās noderīgas prasmes.

